

Dodací podmínky Incoterms a jejich

Evropské právo – díl třetí

Text: Mgr. Jan Jírovec, Mgr. Petr Plavec

■ Mgr. Petr Plavec

► Ve třetím díle našeho seriálu se budeme věnovat druhé skupině dodacích podmínek. Jedná se o skupinu „F“, u níž stejně jako u minule rozebírané skupiny „E“ jde o dodací podmínky, při nichž není hlavní přepravné placeno prodávajícím.

Doložka FCA – Free Carrier, neboli vyplaceně dopravci

Při volbě této doložky splní prodávající svoji povinnost v okamžiku, kdy předá zboží odbavené pro vývoz pod kontrolu přepravce jmenovaného kupujícím ve jmenovaném místě nebo bodu. Prodávající nemá povinnost uzavřít přepravní smlouvu a pokud tak učiní, jedná na účet a riziko kupujícího. Tato doložka je použitelná pro jakýkoliv druh dopravy, včetně dopravy několika druhů dopravních prostředků. Za přepravce je zde považována jakákoliv osoba, která se přepravní smlouvou zaváže provést přepravu prostřednictvím železniční, silniční, letecké, námořní nebo vnitrozemské lodní dopravy nebo jejich kombinací. Pokud však kupující vydá instrukci, aby prodávající předal náklad osobě, která není přepravcem (např. speditér), považuje se i předání této osobě za okamžik dodání zboží. Na kupujícího přecházejí okamžikem převzetí zboží dopravcem náklady a rizika spojená se zbožím.

K výrazné změně došlo u doložky FCA v roce 2000, kdy Incoterms 2000 proti Incoterms 1990 nyní upravují doložku ve dvou verzích: pro případ dodávky uskutečňované prodávajícím v jeho závodě (v tom případě je prodávající odpovědný za nakládku zboží) a pro případ dodávky do kteréhokoliv ji-

ného sjednaného místa, jímž může být například i přístav nakládky určený kupujícím (v tom případě není prodávající odpovědný za vykládku ve sjednaném místě).

Výhoda použití druhé verze této doložky proti doložce FOB spočívá v tom, že zboží je dodáváno k dispozici kupujícímu v určeném terminálu v přístavu nalodění na příchozím dopravním prostředku (vagónu, kamionu) bez povinnosti zboží vyložit z příchozího dopravního prostředku a naložit na loď. Tím prodávajícímu odpadá povinnost hradit přístavní poplatky, které je jinak povinen hradit při FOB, a riziko poškození zboží během skladování v přístavu či nakládky na loď.

Doložka FAS – Free Alongside Ship, neboli vyplaceně k boku lodi

V případě FAS splní prodávající svou povinnost dodání, jakmile dodá zboží k boku lodi v ujednaném přístavu nalodění. Prodávající tedy nemá povinnost zboží naložit na loď. Ve vydání Incoterms 2000 je oproti Incoterms 1990 změna u této doložky, nyní je povinností prodávajícího obstarat i celní odbavení k vývozu, což v předchozím vydání z roku 1990 byla záležitost kupujícího. Z povahy doložky plyne její použití výhradně pro námořní a vnitrozemskou lodní dopravu.

Doložka FOB – Free on Board, neboli vyplaceně loď

Zde je povinností prodávajícího naložit zboží na loď s tím, že náklady i rizika přecházejí na kupujícího okamžikem přechodu zboží přes zábradlí lodi v ujednaném přístavu nalodění. Prodávající hradí veškeré náklady spojené s dodáním zboží na palubu včetně přístavního poplatku a vývozních daní, cel, dávek či poplatků. Zároveň je povinností prodávajícího obstarat na vlastní náklad doklad prokazující dodání zboží na jmenovanou loď, případně na žádost a náklady kupujícího obstarat osvědčení o původu zboží, případně poskytnout pomoc při zajišťování dalších dokladů. Kupující musí samozřejmě zajistit lodní prostor a informovat prodávajícího o jménu lodi, přístavu nalodění či o dnech určených pro dodání zboží na loď. V přípa-

dě, že by loď nebyla ve stanovený den na místě nebo kdyby nemohla zboží nalodit a vznikly by s tím spojené náklady, jdou takové náklady k tíži kupujícího. Z povahy doložky plyne opět její použití výhradně pro námořní a vnitrozemskou lodní dopravu.

U parity FOB se často setkáváme s dodatky FOB stowed nebo FOB trimmed. Obecně se toto vykládá jako dodání zboží na loď včetně jeho uložení v nákladním prostoru lodi (stowed) či zahrnující odpovědnost za rovnoměrné rozložení zpravidla volně loženého nákladu v nákladovém prostoru lodi (trimmed). Stejně jako u všech ostatních dodacích doložek v rámci Incoterms však nelze doporučit jakékoliv dodatky k paritám, protože není jasně daný jejich výklad a mohou být zbytečným zdrojem rozporů mezi stranami.

V souvislosti s doložkami skupiny „F“ je zajímavé upozornit na doložky, které byly kdysi vydány Ministerstvem zahraničního obchodu USA během první světové války pod názvem American Foreign Trade Definitions. V roce 1944 byly revidovány a vstoupily ve známost jako Revised American Foreign Trade Definitions (RAFTD). V souboru RAFTD tak byly zahrnuty doložky FOT = Free on Truck (vyplaceně nákladní vozidlo), FOR = Free on Rail (vyplaceně železnice) či FOB Aircraft (vyplaceně letadlo).

Skupina „F“ nese oproti skupině „E“ již rozšířený okruh povinností pro prodávajícího, stále jde však jen o okruh omezený. Je však nutné upozornit na povinnosti ohledně zajištění celních formalit. Kdykoli je povinností prodávajícího zajistit celní odbavení v zemi vývozu, zahrnuje tato povinnost nejen placení cla a ostatních výloh, ale i zajištění celního projednání a zaplacení všech dalších administrativních poplatků, které jsou spojeny s celním odbavením zboží a podáním určitého hlášení úřadům. ■

použití v mezinárodním obchodě

■ Incoterms and their Application to International Trade – Part Three

▷ The third part of the series will deal with the second group of delivery terms. It's group F which, similarly to group E discussed in the last issue, includes delivery terms under which the main freight is not paid by the seller.

Incoterm FCA – Free Carrier

If you choose this incoterm, the seller fulfils its obligation at the moment when it delivers the goods, cleared for export, to the carrier nominated by the buyer at the named place or point. The seller is not obliged to conclude a contract of carriage and if it does so, it acts on the buyer's account and risk. This term may be used irrespective of the mode of transport, including multimodal transport. „Carrier“ means any person who, in a contract of carriage, undertakes to perform transport by rail, road, air, sea, inland waterway or by a combination of such modes. However, if the buyer nominates a person other than a carrier (for example a forwarder) to receive the goods from the seller, the seller is deemed to have delivered the goods when delivered to that person. The costs and risks related to the goods are transferred to the buyer at the moment when the goods is received by the carrier. An important change in FCA was adopted in 2000: as compared with Incoterms 1990, Incoterms 2000 currently offer two versions of the term: if delivery occurs at the seller's premises, the seller is responsible for loading, and if delivery occurs at any other agreed place (that may be for example a port of loading named by the buyer), the seller is not responsible for unloading at the named place. The advantage of application of the second version compared with FOB is that the goods is made available to the buyer at the named terminal in the named port of shipment on the incoming means of transport (wagon, truck) without a duty to unload the goods from the incoming means of transport and load it to the ship. It means the seller is not obliged to pay the harbour dues that it has to pay in case of FOB, and does not bear the risk of damage to the goods during storage in the port or loading to the ship.

FAS – Free Alongside Ship

In case of FAS the seller fulfils its obligation to deliver when the goods are placed alongside the vessel at the named port of ship-

ment. It means the seller is not obliged to load the goods to the ship. Compared with Incoterms 1990, Incoterms 2000 requires the seller to clear the goods for export, while the previous Incoterms 1990 version required the buyer to arrange for export clearance. This term can be used only for sea and inland waterway transport.

FOB – Free on Board

In this case the seller is obliged to load the goods to the ship, while costs and risks are transferred to the buyer when the goods pass the ship's rail at the named port of shipment. The seller pays all expenses connected with delivery of the goods on board including harbour dues and export taxes, customs duties, charges, fees or charges. At the same time, it is the seller's responsibility to procure at its expenses a document proving delivery of the goods to the named ship, or at buyer's request and expenses procure a certificate of origin of the goods, or provide assistance when other documents are procured. The buyer is naturally obliged to arrange for stow-space and inform the seller of the name of the ship, the port of shipment or dates when the goods should be delivered to the ship. If the ship is not at the named place on the named date or cannot load the goods and additional expenses occur, they are covered by the buyer. Again, this term can be used only for sea and inland waterway transport.

In case of FOB expressions „FOB stowed“ or „FOB trimmed“ are used often. It is generally interpreted as delivery of the goods to the ship including its stowage in the stow-space of the ship (stowed) or including responsibility for even distribution of usually bulk goods in the stow-space of the ship (trimmed). Similarly to all the other incoterms, we cannot recommend any additions to the terms as their interpretation is not defined clearly and they may lead to unneeded disputes between parties.

In connection with the terms of group F it is interesting to mention the terms published by the American Foreign Trade Ministry at World War I known as the American Foreign Trade Definitions. They were revised in 1944 and today are known as the Revised American Foreign Trade Definitions (RAFTD). RAFTD include the following terms: FOT = Free on Truck, FOR = Free on Rail or FOB Aircraft.

Compared with group E, group F brings more obligations for the seller, however, the scope of obligations is still quite limited. It is important to mention the obligation to arrange for export clearance. Any time it is the seller's responsibility to arrange for customs clearance in the country of export, the obligation includes not only payment of customs duties and other expenses, but also arrangement for clearance and paying all other administrative charges connected with clearance of the goods and submitting certain statements to competent authorities.

